

Skrben nadzor

Ste že slišali za Sončeve blišče? Sončevi blišči so močne in nenadne eksplozije na površju zvezde, ki v vesolje odpihnejo na milijarde delcev. Astronomi so z novim teleskopom v Okayami na Japonskem opazovali "superblišče" na površju zvezde v ozvezdju Leva, da bi bolje razumeli, kako bi lahko superblišči s Sonca vplivali na tehnologijo in življenje na Zemlji.

Nevarnost za Zemljo

Ko se na površju Sonca zgodi blišč, nekaj električno nabitih delcev pripotuje tudi do Zemlje. Zaradi teh delcev je možno opazovati severni ali južni sij. Vendar pa lahko nabiti delci tudi zmotijo radijske oddajnike in sprejemnike ter poškodujejo elektrarne ali celo satelite v Zemljini orbiti. Občasno lahko na Soncu pride do "superblišča", ki bi na Zemlji najbrž povzročil še večjo škodo.

Zato astronomi ves čas budno spremljajo Sonce, hkrati pa opazujejo in raziskujejo superblišče tudi na drugih zvezdah. Želijo namreč bolje razumeti, kakšne nabite delce blišči oddajo in kako bi lahko bili ti delci nevarni za nas, če bi prišlo do superblišča na površju Sonca.

Ducat blišče

Supreblišči so zelo redki pojavi, zato je težko zbrati informacije o njih samo na podlagi opazovanj Sonca. Da bi lahko opazovali Sončev superblišč, bi morali čakati zelo zelo dolgo. Zato so astronomi raje pogled usmerili v širše vesolje - iščejo Zemlji podobne eksoplanete, ki so približno enako veliki kot Zemlja in približno enako oddaljeni od svoje zvezde, kot je Zemlja oddaljena od Sonca. Potem zelo podrobno spremljajo zvezde, okoli katerih krožijo ti eksoplaneti, če bi morda opazili kakšen superblišč.

S teleskopom Seimei na Japonskem so astronomi opazovali kar 12 superbliščov z rdeče pritlikavke, ki je od Zemlje oddaljena 16 svetlobnih let. Na rdečih pritlikavkah se superblišči dogajajo bolj pogosto, zato je bila ta zvezda popolna izbira za njihove raziskave.

Še več nadzora

S preučevanjem dvanajstih superblišče so se astronomi naučili več o atomih v bliščih in o sunkih energije, ki jih superblišči oddajajo. Z nadaljnjim opazovanjem in raziskovanjem takšnih dogodkov pa upajo, da bodo lahko v prihodnosti bolje napovedali superblišče na Soncu, in posledično preprečili materialno škodo na Zemlji. Za zdaj pa bodo astronomi še naprej opazovali te sijajne eksplozije v upanju, da se bodo o njih naučili še več.

Slika: NAOJ

COOL FACT

Tipičen Sončev blišč je velik kar 10-krat toliko kot Zemlja. Eden od superbliščev z rdeče pritlikavke, ki so ga opazovali astronomi, pa je bil kar 20-krat večji kot tipičen blišč z našega Sonca!

More information about EU-UNAWE
Space Scoop: www.unawe.org/kids/